

LAROUSSE

ZAČÍNÁME S FRANCOUZŠTINOU

Učte se francouzsky zábavnou formou!

Více než 100 her a cvičení
pro snadnou výuku základních
slovíček a výslovnosti

MP3

ke stažení zdarma na
[http://www.albatrosmedia.cz/
zaciname-s-francouzstinou.
html](http://www.albatrosmedia.cz/zaciname-s-francouzstinou.html)

Procvičte si výslovnost

Zatrhněte slova, ve kterých se bude vyslovovat nosovka. Správnost si můžete ověřit poslechem.

demain	cinéma	impossible	bon
bonne	rien	cent	inoublifiable
phonétique	chambre	maman	oncle
cousine	tonton	innover	
minuscule	grande	grand	

Bonsoir, tout le monde !	Bõsuar, tul° mõd°!	Hezký večer vespolek!
A biantõt !	A bjõto!	Brzy na shledanou!
Bonne nuit !	Bon° nwi.	Dobrou noc!

edika

Začínáme s francouzštinou

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.edika.cz
www.albatrosmedia.cz

Miroslava Ševčíková
Začínáme s francouzštinou – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

Objevování Francie a francouzštiny

Francouzština vznikla na území bývalé římské provincie Galie. Po ovládnutí Římany se Galové začali učit tzv. *vulgární latině*, té, kterou mluvil lid, obchodníci a vojáci. A jejich latina se postupně měnila, vznikal nový jazyk – francouzština. Dnes jí hovoří asi 274 milionů lidí na celém světě a je komunikačním jazykem OSN, NATO, EU a různých mezinárodních institucí.

Abeceda

Francouzština se píše latinkou s diakritickými znaménky. Nepočítáme-li právě písmena s diakritikou, je francouzská abeceda téměř shodná s českou, má navíc jen dvě písmena: æ, œ. Oproti české abecedě nepoužívá spřežku *ch*. To znamená, že slova začínající na *ch* najdete ve slovníku mezi *cg* a *ci*. Právě tak písmena s diakritickými znaménky se v abecedě řadí tak, jako by diakritiku neobsahovala. Slovo *dîner* (večeře) najdete mezi *dindon* (krocán) a *dinghy* (záchranný motorový člun).

Diakritických znamének používá francouzština pět.

- **â, ê, î, ô, û** – stříška, cirkumflex neboli vokáň (accent circonflexe). Otočený háček, svědek historického vývoje jazyka, protože nejčastěji označuje samohlásky, za kterými dříve stávalo *s*. *hospital* → *hôpital*
- **é** – ostrý přízvuk (accent aigu). Vypadá jako česká čárka ale pozor, **ne**označuje délku samohlásky, ale skutečnost, že se hláska *e* vysloví. Používá se, pokud samohláska *e* stojí před slabikou s vyslovenou samohláskou nebo na konci slova. *détente*, *blé*
- **à, è, ù** – tupý přízvuk (accent grave). Samohlásky s tímto znaménkem se vyslovují otevřeně. Používá se před skupinou souhlásek nebo před nevyslovenou samohláskou (němé *e*, nejčastěji na konci slova). *père*, *Hélène*
- **ë, î, ü, ÿ** – dvojtečka nad samohláskou (tréma). Používá se, pokud vedle sebe stojí dvě samohlásky a chceme zachovat výslovnost jich obou. *naïf*
- **ç** – sedila (cédille). Spodní háček, díky němuž se *c* vysloví [s] před samohláskami *a*, *o*, *u*.

Výslovnost

Oproti české výslovnosti je francouzská pevnější, energičtější a vyžaduje neustálé napětí mluvidel. Pokud budete opravdu správně vyslovovat, může se vám stát, že vás zpo-

čátku budou bolet mimické svaly. Francouzština má výraznou melodii a je pro ni typické plynulé spojování slov.

Problém s výslovností je v tom, že v důsledku historického vývoje jazyka se psaná a zvuková podoba jazyka výrazně liší. Proto je lepší nevycházet ze psané abecedy, ale ze systému hlásek a jejich grafické podoby. Například „obyčejné“ [o] můžete napsat hned sedmi různými způsoby: *o, ô, au, eau, um, aô, os*. A některé samohlásky mají grafických podob ještě daleko více.

V této knize nenajdete oficiální fonetický přepis francouzštiny, snažili jsme se o co největší zjednodušení a o využívání, pokud to bylo jen trochu možné, české abecedy. Znak, který v češtině nenajdete, nebo jejichž použití se od češtiny liší, najdete v tabulce.

Souhlásky se ve francouzštině vyslovují s větší napjatostí a přesností než v češtině. Ve výslovnosti najdeme ve srovnání s češtinou ještě dva velmi důležité rozdíly:

- žádná hláska není slabikotvorná
- na konci slov francouzština důsledně rozlišuje výslovnost znělých a neznělých souhlásek

Samohláskový systém je ve francouzštině velmi bohatý. Francouzština má 12 ústních samohlásek a 4 nosové. V této knize jsme se zaměřili na ty, které mohou působit největší potíže, ale zároveň jsme se snažili o velké zjednodušení. Proto ani v prepisech, ani ve cvičeních výslovnosti nenajdete např. rozdíly mezi otevřenými a zavřenými samohláskami. Také jsme vypustili čtvrtou nosovku, [œ], protože v běžné výslovnosti je často nahrazována [ɛ].

Francouzština také obsahuje tři **polosouhlásky**. Ty bývají pro českého mluvčího většinou problematické, nemají totiž obdobu v žádné české hlásce. Mají podobný tónbr jako samohlásky, které jsou jim příbuzné, a je jim společné, že se velmi silně pojí k následující samohlásce a nikdy netvoří slabiky. V této knize se setkáte s jednou z nich, označenou [w].

Po přečtení této knihy sice nebudete umět mluvit francouzsky, ale určitě porozumíte alespoň základním frázím, naučíte se základní slovíčka, osvojíte si nejdůležitější principy výslovnosti a seznámíte se s některými zajímavostmi frankofonního světa.

Bonne chance!

Hodně štěstí!

označujeme v přepisu	píšeme ve slovech	vyslovujeme
ã	an, en, am, em, aen, aon, ean, aën	nosové a
ë	im, in, îin, ym, yn, aim, ain, eim, ein, en, ien, oin, ient	nosové e
õ	on, om, un, um	nosové o
y	u, û, ü, eu, eû	nemá v češtině protějšek
œ	e	tzv. nevyslovené e
œ	eu, eû, œ, œu	nemá v češtině protějšek
w	ui, ua	nemá v češtině protějšek

1 Bonjour. Ça va ?

Od samého rána až do pozdního odpoledne se Francouzi zdraví „dobrý den“. Pozdravení „dobré ráno“ v podstatě neexistuje. Přibližně okolo šesté si pak začínají přát „dobrý večer“. Pokud se ten den vidí poprvé, zeptají se také, jak se daří – „ça va ?“ Odpověď zní stejně – „ça va !“. Není moc zvykem hned odpovídat, že se vám nedaří, a svěřovat se se svými trápeními, samozřejmě pokud nehovoříte s dobrými přáteli nebo pokud nejste opravdu v obtížné situaci.

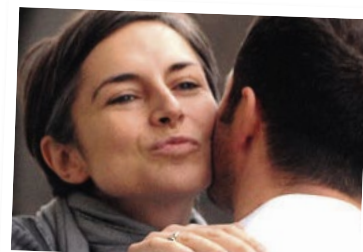
při loučení sice můžete použít ekvivalent českého „na shledanou“, ale pokud mluvíte s někým blízkým nebo s někým, s kým se vídáte pravidelně, řeknete si spíš „à demain“ – uvidíme se zítra, či „à bientôt“ – uvidíme se brzy. Francouz nikdy nezapomene popřát vám hezký zbytek dne či večera: „bonne journée / soirée“.

Slovníček důležitých pojmů

Bonjour, madame Durand.	Bōžúr, madam° Dyrã. Komã	Dobrý den, paní Durandová.
Comment allez-vous ?	tale vu?	Jak se vám daří?
Ça va, et toi / et vous ?	Sava, e tua / e vu?	Dobře, a tobě / a vám?
Salut, Pierre ! Ça va ?	Saly, Pijer! Sava?	Ahoj Pierre! Jak se vede?
Bonsoir, tout le monde !	Bōsuar, tul° mōd°!	Hezký večer vespolek.
A bientôt !	A bjěto!	Brzy na shledanou!
Bonne nuit !	Bon° nwi.	Dobrou noc!
Comment tu t'appelles ?	Komō ty tapel?	Jak se jmenuješ?
Quel est votre nom ?	Kel e votr nō?	Jaké je vaše jméno?
Je m'appelle...	Ž° mapel°...	Jmenuji se...
D'où venez-vous ?	Dú v°ne vu?	Odkud jste?
D'où viens-tu ?	Dú vjě ty?	Odkud jsi?
Je suis Tchèque.	Ž° swi čék.	Jsem Čech/Česka.
je ; tu ; il ; elle	ž°; ty; il; el	já; ty; on; ona
nous ; vous ; ils ; elles	nu; vu; il; el	my; vy; oni; ony

Zdvořilosti

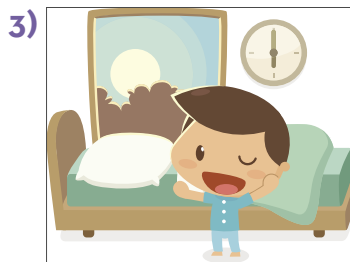
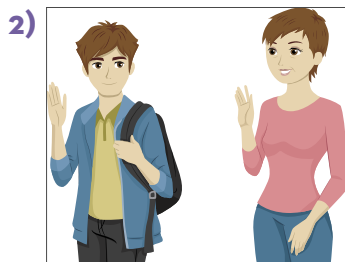
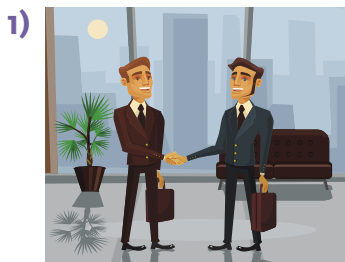
Je zdvořilé k pozdravu připojit také oslovení: křestní jméno, pokud se znáte dobře, pane/paní a příjmení v ostatních případech. Jestliže jméno dotyčného neznáte, je vhodné použít alespoň oslovení pane/paní, a to i v hovoru s prodavačkou v pekárně nebo s náhodným chodcem, kterého se ptáte na cestu.

Pozdravení s polibkem

Pokud se s někým alespoň trochu znáte, nezůstane jen u pozdravu. Při shledání i loučení se navíc políbíte na tvář. Nejde ale o skutečný polibek: přiložíte tvář na tvář a rty políbíte jen vzduch. Ne jednou, ale minimálně dvakrát: polibek na každou tvář. Takové zdvořilostní políbení je zcela normální u žen i mužů. Francouzi si podávají ruce většinou jen v rámci pracovních setkání, také ho praktikují jako doplněk polibku u mužů.

Pojďte si hrát!

Ke každé situaci přiřadte správný pozdrav.

- a) Bonjour ! Ça va ? b) Salut ! A demain ! c) Bonjour, monsieur Leblanc !

Trocha gramatiky

Časování slovesa être (být)

je suis (ž ^e svi)	nous sommes (nu som ^e)
tu es (ty e)	vous êtes (vu zet ^e)
il (il e)	ils sont (il sō)

Procvičte si výslovnost

Řekli jste nosovka?

Ve francouzštině existují čtyři nosovky: [ɛ̃], [ã], [œ̃] a [œ̃]. Při jejich výslovnosti musíte dát pozor na to, aby výdechový proud mohl procházet jak dutinou ústní, tak nosem. Nosovka se vyslovuje tam, kde za dvojicí samohlásky + n/m nestojí další samohlásky!

Procvičte se:

Zatrhněte slova, ve kterých se bude vyslovovat nosovka. Správnost si můžete ověřit poslechem.

demain	cinéma	impossible	bon	bonne	rien
cent	inoubliable	phonétique	chambre	maman	oncle
cousine	tonton	innover	minuscule	grande	grand

„Tu“ nebo „Vous“?

Tykaní a vykání se ve francouzštině řídí přibližně stejnými pravidly jako v češtině, i když Francouzi mají blíže k tykání. Zvláště přijdete-li do nějaké společnosti, kde už se všichni znají a tykají si, je běžné, že budou rovnou očekávat tykání i od vás. Nikdy se ovšem nespletete, když napoprvé „vyknete“.

V některých obchodech nebo na trhu se vám také může stát, že se na vás prodáváč či prodavačka obrátí ve třetí osobě. Je to známka zdvořilosti, vy ale určitě opovřzte vykáním.

Pojďte si hrát!

Doplňte věty.

- 1) sont Français ?
- 2) Je Tchèque.
- 3) Tu Pierre ?
- 4) sommes Belges.
- 5) Elle d'où ?
- 6) êtes de Paris ?

Pro ty nejlepší!

Přiřadte k sobě odpovídající části dialogů. Zkuste je přeložit.

1) Bonjour, tout le monde !	a) Bonsoir, monsieur.
2) Salut ! Bonne soirée !	b) Bonjour, ça va ?
3) Bonne journée, mon chéri.	c) Salut, à demain.
4) Bonsoir, madame.	d) A ce soir !

2 Rodina a přátelé

Francie je „nejmladší“ zemí Evropské unie, rodí se tam totiž nejvíc dětí. I když existují různé krajové rozdíly, nejčastěji bydlí rodiče s dětmi, které v dospělosti odcházejí založit vlastní rodinu. A protože Francouzi neváhají cestovat za prací, žije stále větší počet rodin odděleně od prarodičů či dalších příbuzných. Rodinné vazby proto upevňují v době prázdnin a dovolených. S přáteli se Francouzi setkávají rádi a často. K jejich návštěvě nepotřebujete nutně „oficiální“ pozvání, když jdete kolem, prostě na chvilku zaskočíte...

Slovníček důležitých pojmů

les parents (m.)	le parã	rodiče
une mère, un père	yn ^e mér, ã pér	matka, otec
un fils, une fille	ã fis, yn ^e fij ^e	syn, dcera
un frère, une sœur	ã frère, yn ^e sœr	bratr, sestra
Tu as combien de frères et sœurs ?	Ty a kombjã d ^e frère sœr?	Kolik máš sourozenců?
une grand-mère	yn ^e grã mér	babička
un grand-père	ã grã pér	dědeček
une famille	yn ^e famij	rodina
un ami, une amie	ã nami, yn ^e ami	přítel, přítelkyně
un copain, une copine	ã kopě, yn ^e kopin	kamarád/-ka
inviter	ãvité	pozvat
aller chez quelqu'un	alé še kelkě	jít k někomu na návštěvu
un apéritif	ã naperitif	aperitiv (nápoj i setkání)
un dîner	ã diné	večeře

Na návštěvě

Francouzi rádi chodí i zvou na návštěvy. Často na oběd nebo večeri. A přestože je pro ně rodina důležitá, spousta pro nás rodinných svátků, třeba i Vánoce, slaví mnohdy s přáteli. Až k nim půjdete na návštěvu, nechoďte přesně na minutu, ale raději s párminutovým zpožděním, a určitě se v předstíni nezouvejte! Pokud se předem domluvíte, můžete přinést láhev dobrého vína nebo zákusek. A jako dárek nějakou drobnost nebo květiny, třeba i v květináči. U stolu si pak v klidu užijete jídla, vychutnávejte každé sousto a bavte se — dobré chutnání bez povídání ve Francii opravdu neplatí, právě naopak. Zhltnout jídlo je považováno téměř za nezdvořilost. Proto se nedivte, že se některé obědy mohou protáhnout i na několik hodin!

Trocha gramatiky

Časování slovesa aller (jít, jet, chodit, jezdit)

je vais	(ž ^e ve)	nous allons	(nu zalō)
tu vas	(ty va)	vous allez	(vu zale)
il va	(il va)	ils vont	(il vō)

Pojďte si hrát!

Utvořte dvojice rodinných příslušníků:

- 1) le grand-père 2) le fils 3) le frère 4) le père 5) l'oncle
 a) la sœur b) la tante c) la fille d) la grand-mère e) la mère

Aperitiv

Velmi obvyklé je ve Francii pozvání „na skleničku“ – aperitiv. Nečekejte sklenku vína, to se pije až s jídlem. Jedinou výjimkou je šampaňské nebo dezertní vína: servírují se obvykle nápoje, které „dávají chut k jídlu“. Podávají se i různé jednohubky a někdy se stane, že je jich tolik, že se z posezení změní na „apéro dinatoire“ – opravdovou večeři. První sklenkou si všichni připíjejí a pijí ji společně. Při přituknutí je zdvořilé dívat se do očí tomu, s kým si připíjíte. A nezapomeňte, že nejdůležitější je pořádně si popovídat.

05

Procvičte si výslovnost

Zaokrouhlené [œ]

Velmi silně zaokrouhlená hláska [œ] v češtině neexistuje, ve francouzštině má dokonce dvě varianty, zavřené [ø] a otevřené [œ]. Pro nás je důležité si uvědomit, že se vyslovuje podobně jako české „é“, jen je potřeba opravdu velmi zaokrouhlit rty. Bez tohoto zaokrouhlení by [œ] znělo právě jako [e] a Francouzi nám nemuseli rozumět.

Zkuste si ho správně vyslovit v opozici s hláskou „é“ ve dvojicích slov, kde je správné rozlišení [e] a [œ] velmi důležité pro význam. Správnost si můžete ověřit poslechem.

[e]	[œ]	
des	deux	(neurčitý člen – dva)
père	peur	(otec – strach)
blé	bleu	(obilí – modrý)
fée	feu	(víla – oheň)
je vais	je veux	(jdu – chci)
je paie	je peux	(platím – mohu)

Pojďte si hrát!

Připojte ke každému nápoji, který vám může být nabídnut při aperitivu, správnou definici:

- 1) un kir
 - 2) un pastis
 - 3) un jus de fruit
 - 4) une bière
 - 5) de l'eau gazeuse
- a) kvašený nápoj ze sladu a chmele
 - b) směs bílého vína a černorybízového likéru
 - c) nápoj z ovoce
 - d) perlivá voda
 - e) alkohol ochucený anýzem

Nejužitečnější výrazy

06

Ça te dirait, un apéro demain ?	Sa t ^e dire, ě napero demě?	Nechtěl/-a bys zítra přijít na aperitiv.
J'aimerais vous inviter à dîner un jour.	Žemre vu zěvíté a dine ě žur.	Rád bych vás někdy pozval/-a na večeři.
On vient à quelle heure ?	õ vĵã a kelĚr?	V kolik máme dorazit? (hovorové)
Qu'est-ce que j'apporte ?	Kesk žaport ^e ?	Co mám přinést?
C'est très gentil. Mais il ne fallait pas !	Se tré žě tij. Me il n ^e fale pa!	To je moc milé. Ale opravdu to nebylo nutné!
Qu'est-ce que je vous sers ?	Kesk ^e ž ^e vu ser ?	Co vám můžu nalít?
Je prendrais bien un porto.	Ž ^e prãndre bjě ě porto.	Dal/-a bych si sklenku portského.
Qui reprend un peu de viande ?	Ki r ^e prã ě pĚ d ^e vijãd ^e ?	Kdo si chce přidat maso?
Qui prend un digestif ?	Ki prã ě dižestif?	Dá si někdo likér?
Merci d'être venu/venus.	Mersi dětr ^e v ^e ny.	Děkuji, že jste přišel/přišli.
Merci pour cette belle soirée.	Mersi pur set ^e bel ^e suaré.	Díky za krásný večer.

